

Гласник ДКВ

подлистак »ПОЉА«, год I, бр. 1.

ПРОТИВ КРАТКОГ ПАМЋЕЊА?

У сваком броју ГЛАСНИКА објави-
хемо понешто из архиве. Наравно,
оно што нам се учини духовито, акту-
елно, провокативно. То ће понекад
бити против кратког памћења, а поне-
kad...

*Из Записника са седнице
Председништва Друштва
књижевника Војводине од 28. маја
1986. године.*

Тачка број 4: припреме за књижевну мани-
фестацију

а) Стражиловски сусрети

— Консултације у вези одржавања Стражиловских сусрета су одржане 26. маја 1986. године у ПКССРНВ у присуству В. Радаковића, С. Замуровића, Т. Кетига, Р. Влајинића, Д. Стаменковића и члanova наше делегације Ј. Бањаи, С. Гордина и Јудита Шалго.

— У свом извештају Јанош Бањаи је нагла-
сио да су Стражиловски сусрети и концепцијски и тематски у потпуности подржани. Подржано је и наше настојање да се сусрети организују ве-
ома озбиљно и квалитетно; као и да то буду сус-
рети не само књижевника него и интелектуала-
ца, у духу традиције Стражиловских сусрета. Омладинска организација је посебно заинтереси-
сана да у сусретима буду укључени млади ства-
раоци.

Подржан је и предлог да се сусрети ослободе чисто манифестионог карактера, уз сугестије да се води рачуна о терминима одржавања других манифестија да не би долазило до покла-
пања, и тежити организацији сарадњи или не са даргинској. Уколико се сусрети организују квалитетно обећана је финансијска помоћ.

○○○

*Из Записника са Скупштине ДКВ
одржане 9. III 1986. године*

— На предлог, Председништва, Скупштина је усвојила следећи став:

»Скупштина Друштва књижевника Војводине, сматра да треба поштовати договорени ре-
дослед у преношењу функције председавајућег Председништва Скупштине Савеза књижевника Југославије и у том смислу усвајају је и усвоји-
ше сваки предлог који је резултат демократског по-
ступка у кандидовању.

Међутим, садашњи развој догађаја у расправи о предложеном делегату за наредни мандат све више наговештава могућност да се доведе у питање једнство Савеза књижевника Југославије. Скупштина ДКВ апелује да сва друштва и удружења уложе максималне напоре да се у ду-
ху поштовања заједничких интереса и достојанства књижевничке организације превазиђу не-
споразуми и ојача јединство књижевника. Југосла-
вавије да размотри целисност одржавања Скупштине у договореном термину.«

○○○

АНКЕТА

1. Како замишљате рад Друштва књижевника Војводине? Шта очекујете од Друштва књижевника Војводине?
2. Шта бисте читали у Гласнику Друштва књижевника Војводине?
3. Коју бисте књигу препоручили?
4. Како замишљате Клуб књижевника?

Од овог броја ПОЉА ће редовно као свој подлистак објављивати ГЛАСНИК ДКВ.

Тај подлистак ће имати у виду искључиво интересе чланове Друштва књижевника Војводине. Дакле, једно непретенциозно гласило замишљено као сервис за писце, као информатор, као прилика да се стекне увид у то шта стварају чланови ДКВ, како живе, са којим проблемима се сусрећу...

Какав ГЛАСНИК очекују чланови ДКВ? Јавите се писом, телефоном, телеграмом на адресу: ДКВ, Лазе Телечког 3/1, Нови Сад. тел. 20-133

Поред дугогодишњих редовних рубрика у следећем броју:

1. Списак свих члanova ДКВ који су приступили некој од странака. О сваком члану донећемо исцрпан досије (оцене из школе, љубавнице, саобраћајни преступи, породично стање, флексе из прошlosti...) Надамо се да ћемо на тај начин допринети интензивирању страначких борби међу писцима.
2. Списак највећих дужника писцима.
3. Обелоданиће имена уредника који најчешће не испуњавају обећања. (истраживање је у току).
4. Извештај из Титовог Врбаса.
5. Објавићемо и то које су новоотворене књижаре у нашем граду.
6. Надамо се да ћемо објавити и ваша писма. Зато се јавите на адресу: ДКВ, Лазе Телечког 3/1, Нови Сад.

САВА ДАМЈАНОВ

1. Друштво књижевника Војводине замишљам као антички летњиковац у којем се приређују гозбе, оргије са Хетерама и воде учени разговори, читају песме, проза,...
2. Стрипове, трачеве из света књижевности и политичке и масне виџеве.
3. Све своје, а посебно »Колачи, обмане, нонсенси«.
4. Види под 1.

БРАНКО АНДРИЋ

1. Да буде више професионално удружење (станичи, пензије, услови за ствараљаштво, итд.).
2. Сексуалне скандале из живота политичара (пролова а'ла Ненси Реган).
3. Разне књиге. »Дан за посете болницама«, Б. Андрић, КЗНС 1991.
4. Као једно весело место за пријатне тренутке, са могућношћу решавања суштинских проблема живота писаца.

Зоран Ђерић

1. Пре свега, шта је то ДКВ? Доколица књижевних великана, Дрвље и Камење Војводине, значи: ложа слободних зидара, градитеља илузија уз помоћ штапа и канапа. И какав може бити рад једног таквог Друштва живих песника и других књижевних прешквара, него тајни. Али како је данас могуће и чак неопходно упознати јавност са рецепцијама једне такве кухиње — предлажем да се то и учини. Па, ко има стомак, нека изволи!

2. У Гласнику једног таквог Документарног Књижевног Времена ради бих прочитao управо то: све оне податке о писцима, све анегдоте, згоде и незгоде из књижевног живота. Верујем да треба изнети све те пикантерије слободно, да се само по томе и разликујемо од преостале бескорисне братије (политичара и новинара, музичких и ликовних уметника) — што живимо и пишемо оно што нам се догађа, слободно и беспридно, и томе слично.

3. Кome да препоручим што треба да препоручим, ако не свима и све књиге које им дођу под руку. А у Гласнику бисмо већ могли рецензирати, укратко, понеку од књига из књижевне фокусе угледних члanova нашег Друштва.

4. Клуб књижевника мора, пре свега, да има одличну и јефтину кухињу. Кад је стомак пун, онда је и све остало на нивоу и с пуним задовољством. Неопходно је да постоји и неколико билијар столова, могућност за поподневну и вечерњу доколицу уз карте, шах и домине. Место мора бити пристојно и угледно, како би се и ми сами, као и наши угледни гости, а и град Нови Сад, поносили оним што имамо. Значи — једна лепа, културна атмосфера. За садржај ћемо се већ сами побринути.

ДРАГОМИР ПОПНОВАКОВ

1. Друштво књижевника Војводине видим кроз неке облике окупљања, дружења, наскања, играња шаха,...
2. О новим књигама.
3. Пиједну која има било какве политичке конспирације, која одржава садашње друштвено стање. У такве књиге више не верујем.
4. Ја сам за све облике дружења, макар и уз пие-

○○○

Гласник ДКВ

ТРАГОМ ЈЕДНЕ

жио сам својим колегама, књижевницима, да пошаљем подршку захтевима мирних демонстрација. Од пуне сале писаца, нас шесторо гласало је за овакав предлог. Појединци нису могли да издрже, а да овај мој предлог не оквалификују као покушај политизације ДКВ и покушај изнуђивања подршке фашионидним идејама.

Извештај о састанку Управног одбора ДКВ (одржан 22. марта ове године) објављен у »Дневнику« од 23. марта изазвао је, (не)очекивано, »благу полемику; уместо сваког коментара, или заузимања става, преносимо је у целости, онако како се она одвијала на страницама »Дневника«.

РАЗВЕСЕЛИТИ КЊИЖЕВНОСТ

Први састанак новог Управног одбора Друштва књижевника Војводине, који је јуче одржан у Новом Саду, протекао је у конституисању самог Одбора, као и у решавању текућих ствари: решено је тако да се исправи на годишњој скупштини заобићени принцип испуњавања »националног кључа«, па су на предлог који је изнео председник Мирослав Егерин, у Управни одбор примљена још два члана — Алпар Лошонци и Зорослав Спевак. Исто тако, верификован је и новоосновани Одбор за заштиту слободе и демократије у чијем су саставу: Мирослав Егерин, Миливој Ненин, Миро Вуксановић, Арпад Вицко, Зоран Стојановић и Сава Дамјанов. Успут је још једном презентовано саопштење које је овај Одбор издао 9. марта као подршку студентским захтевима.

Јуче се разговарало и о припремама за овогодишње »Стражиловске сусрете«. Управном одбору је предочено мишљење овогодишњег координатора, књижевника Саве Дамјанова. Проширивање простора, европизација, сматра Дамјанов, било би драгоцен: истински духовни контекст у коме егзистира наша литература није југословенски већ европски. Војводина као геополитички, културни простор јесте део средњоевропске целине и ту чињеницу ваља респектовати. Тематски посматрано, сматра Дамјанов, на сусретима су последњих година доминирале идеологија и политика, док је књижевност посматрана превасходно у њиховом окружењу. Осењајући извесну засићеност таквим литературним шифрама, као и претенциозном озбиљношћу, патетиком и високопарношћу, засићеност која је очита и код нас и у свету, сматрам да је наступило време за један винаверовски уметнички одговор идеологизованој стварности, и њену сестри, идеологизованој уметности, каже Дамјанов: тај одговор подразумева повратак машти и нестварном као креативним изворима, али и подсећања на забавну и лудистичку компоненту књижевности.

Предлог је да се »Стражиловски сусрети« одрже с јесени, да се, већ према могућностима, позву писци из Европе, а тема би била »Како развеселити књижевност« (компоненте игре, књижевност и смех, модерни медији, пародија, пас-ти, еротика итд.)

(Дневник, 23. марта 1991.)

○○○

Т. Писарев

НАКНАДНА ПАМЕТ...

У »Дневнику« од 17. 3. 1991. године, у тексту »Развеселити књижевност« у коме се говори о раду Управног одбора Друштва књижевника Војводине коју поменути орган одржава, између осталог се каже: »... верификован је и новоосновани Одбор за заштиту слободе и демократије у чијем су саставу: Мирослав Егерин, Миливој Ненин, Миро Вуксановић, Арпад Вицко, Зоран Стојановић и Сава Дамјанов. Успут је још једном презентовано саопштење које је овај Одбор издао 9. марта као подршку студентским захтевима.«

Ради упознавања јавности о наводној спремности Друштва књижевника Војводине да штити слободу и демократију, желим да кажем следеће:

— На Скупштини Друштва књижевника Војводине, 9. марта, готово више од сат времена, пре почетка демонстрација у Београду, предло-

гила је Вука Драшковића и Фрање Туђмана. Није прошао чак ни »блажи« предлог колеге Ласла Вегела, да се организују протесне књижевне вечери против појачаних репресија од стране државе Србије. Колико се сећам, а волео бих да се негде варам, нико од присутних чланова поменутог Одбора, није гласао за поменуте предлоге.

— Пошто сам био до краја рада Скупштине ДКВ, зnam да своје мишљење, у вези са догађајима у Београду, нико од присутних није проме-

демократије, 9. марта шаље подршку студентима који на сцену кrvavih и славnih догађаја ступају тек 11. марта. Ако на Скупштини ДКВ књижевници нису послали подршку захтевима људи, онда су накнадно издали саопштење како је тада дата подршка људима људима без захтева. Тако испада да се и ова књижевница асоцијација на време придржила захтевима храброг и слободоумног народа.

— Ово не бих писао због свега што се догодило онако како се доделило, већ због покушаја да се накнадно исправи ствари и осветља образ који је у ДКВ потамнео заправо 9. марта. Ако се присетимо како су поједини чланови овог Друштва, међу првима, исказали храброст у нападима на Радуловића и »Голубићачу«, потом »храброст« у давању подршке догађајима у Београду, ко зна шта од ове слободоумне и правдодубиве асоцијације може очекивати народ ако се без одобрења својих власти одлучи да брани правду и слободу.

(Дневник, 1. април)

○○○

Благоје Баковић, Књижевник

САОПШТЕЊЕ

Друштво књижевника Војводине у овим тешким приликама у којима је Република Србија, налази за сходно да изјави:

Пре свега, сматрамо да без демократије нема Србије, као што без Србије нема демократије.

Друго, исказујемо дубоку солидарност са захтевима студената београдског Универзитета као и њихових колега из Универзитета Србије и подржавамо настојања Народне скупштине Србије да се у овој земљи живи слободно и цивилизовано.

Треће, сматрамо да никаква сила нема довољне разлоге у самој себи: само у сагласности са правдом друштвени чинови добијају неопходно значење и оправданост. Утврђивање потпуне одговорности за насиље над људима у протеклим демонстрацијама има дубље значење за будући живот Републике.

Зато, забринути за нашу будућност упуњујемо апел колегама по перу да нам се придрже у оправданом протесту према власти која је себи циљ, према онима који имају довољно сile а премало обазривости у њеној употреби, према онима који имају средства информисања а немају минимум осетљивости и одговорности према истини на којој треба да се темељи живот и морал једног друштва.

ОДБОР ДРУШТВА КЊИЖЕВНИКА
ВОЈВОДИНЕ ЗА ЗАШТИТУ СЛОБОДЕ И
ДЕМОКРАТИЈЕ

(Прочитано на митингу опозиције од 12. марта 1991.)

НАКНАДНА ИСПРАВКА

У понедељак, 1. априла, објављен је у овој рубрици текст Б. Баковића »Накнадна памет«, у коме он своју причу гради на основу навода из ног текста од 23. марта (а не од 17. марта како онашком каже Баковић) који погрешно упуњује на могућност да је Друштво књижевника Војводине бранило демонстранте и пре него што су уопште почеле демонстрације (и пре него што се уопште знало да ће се десити (»плишана (р)еволуција«). Омашка је била очигледна и најавно, ненамерна, поготово што је свима позната када је професор Мирослав Егерин, у име Одбора за заштиту слободе и демократије, јавно прочитао саопштење — на митингу опозиције у Новом Саду.

(Дневник, 8. април 1991.)
РЕВОЛУЦИОНАРИ ОД СУБОТЕ

Тачно је оно што Благоје Баковић каже да се Скупштина Друштва књижевника Војводине (одржана 9. марта 1991.) »скоро више од сат времена пре почетка демонстрација у Београду« није изјаснила о том демонстрацијама. (Да ли ће Б. Б. дозволити да писци не знају шта ће се унапред догодити? И која удружења су у суботу или недељу, дала саопштења?)

Скупштина Друштва књижевника Војводине је поверила председнику Мирославу Егерину да

ПОЛЕМИКЕ

формира Одбор за заштиту слободе и демократије, што је Еренић и учинио. Прво што је новоосновани одбор урадило било је да се да саопштење поводом догађаја који се забио у Београду. Председник ДКВ је то саопштење прочитao јавно — зна се и кад, и зна се где (на првом митингу опозиције у Новом Саду, одржаном истовремено када су и студенти у Београду демонстрирали). Ту нема никакве тајне, накнадне памети, зихерашких потеза, ни жеље да се глуми храброст. Садржај тог саопштења — које говори о власти — доступан је свакоме ко жели да га види.

Читава ова збрка настала је због очите новинарске грешке — лако видљиве, усталом. Мада — онај ко није видео да је новинар антидатирао једно саопштење — има право на свој коментар и своје неслагање. Ту ништа није спорно и Баковићу се, сем необавештености из које је произишао читав текст, нема шта замерити.

Међутим, оно што је спорно јесте помињање »Голубићаче« у овом контексту, као и помињање Вука Драшковића и Туђмана. Који су то писци били Баковић је био дужан да то каже.

У сваком случају, то нико од чланова Одбора није учинио. А контекст који гради Баковић управо отвара могућност да су чланови Одбора били ти који су са Еренићем на челу разапели »Голубићачу«.

Не знамо где је Баковић био у то време, и да ли нуди накнадну памет, али иза чланова Одбора остали су писани документи о њиховом позитивном односу према поново актуелизованију »Голубићачи«. На жалост, ова представа је актуелизована да би се један Одбор на самом почетку дискутиовао.

Нека то Баковићу служи на част.

(Одбор ДКВ за заштиту слободе и демократије)
(Дневник, 8. април 1991.)

ПОД ПЛИШАНИМ ПЛАШТОМ

Одбор за заштиту слободе и демократије ДКВ: »Револуционари од суботе« — »Дневник« од 8. априла 1991.

Просто сам запрешаћем начином на који Одбор за заштиту слободе и демократије Друштва књижевника Војводине скреће се са теме коју сам покренуо својим текстом »Накнадна памет«.

Права реченица текста »Револуционари од суботе«, који потписује овај одбор, гласи: »Тачно је оно што Благоје Баковић каже да се Скупштина Друштва књижевника Војводине (одржана 9. марта) »скоро више од сат времена пре почетка демонстрација у Београду« није изјаснила о тим демонстрацијама. Питам Одбор: ко је тражио од Скупштине ДКВ да се изјашњава о догађајима који се још нису додогодили, који чак нису ни почели? Откуда им право да измишљају? Цитирају један део моје реченице, исту настављају исконструисаним наставком, покушавајући та ко да обману читаоце, а све one који знају о чemu се заправо ради. Да би ствар била јаснија, цитирам у целости наведену реченицу из текста »Накнадна памет«: »На скупштини Друштва књижевника Војводине, 9. марта, скоро више од сат времена пре почетка демонстрација у Београду, предложио сам својим колегама, књижевницима, да пошаљемо подршку захтевима мирних демонстрација.« Јасно је колико је разлика између тврђње Одбора и онога што ова реченица заправо говори.

Овом приликом се извињавам Одбору за заштиту слободе и демократије Друштва књижевника Војводине што није на време демантовао погрешну информацију о томе да је своје саопштење о демонстрацијама издао 9. марта, па сам због тога је испао необавештено.

Моје помињање »Голубићаче« погрешно је до водити у било какву везу са било којим чланом поменутог одбора. Ни једна моја реченица за та ко нешто не даје повода. »Голубићачу« сам поменуо искључиво у контексту низа промашаја ДКВ, од којих је овај последњи свакако један од највећих.

Благоје Баковић

»Дневник«, 16. 04. 1991.

ГДЕ ЈЕ ПИСАЦ, ПИСЦИ

Гласник ДКВ био је најављен као подлистак часописа »Писац«. О околностима због којих се није појавио тамо сазнајемо из прве руке, од (досадашњег?) главног уредника »Писца«

Ово је доба књижевности. Прави тренутак за литературу. Књижевно време. Нико вас не зарежује, не читају више чак ни цензори, слободни сте и сами, остаје вам само да цркнете од невероватне књижевне среће. Изгледа једноставно: нађи се у судбинском, хијерархијском речнику, бити свестан вечне беде неизложења из сопствене словне одреднице. Да, само ту је негде и зајеб. Литература је, некад, следила живот, а он се после дуге вербалне борбе наизглед заувек изгубио у синониму — књижевности. Али, више не личи ни на њу, сада не личи ни на шта (наш језик допушта ове низове смртоносних негација).

Ако плутате (не од своје воље) по литературном мртвом мору, тај неслани, неукусни живот до зива вас гласом који подсећа на гужвање хартије за писање. Ваша је воља да се зазидате у кулу од слоноваче, ако хоћете оптужбу за посредну помоћ »некој« владајућој партији, јер је »немогућ« да вас за било коју странку боли ћон чизме мртве диктаторске ноге. Приморавају вас да будете демократа, јер смо, као, у демократском друштву, мада им говорите: не, искључиво као немоћни интелектуалисти аристократа.

Све вас ово тера да се окренете другом. Тај ваш живот личи на цртани филм, у којем вас расправља динамитом, газе парним ваљком, извлаче вам мост испред ногу када сте над понором, али толико да стално остајете живи, а све само да бисте забавили неку монструозну празну децу. Но, манимени се слика.

Када сам, пун слупаних слогова, почeo да уређујem Трибину Друштва књижевника Војводине, одлучио сам да правим само литературне вечери на којима се разговара о песмицима и причицима, јер су »официјалне друштвене трибине« (на којима се ангажовани интелектуалици баве политиком и срчано реагују на све околне аномалије, промишљајући стварност, бивајући њен саучесник и креатор у свим »демократским оквирима«) доживеле пропаст, као и општа места која сам уз гаграду сместио, јер нису имале никаквог одјека, ниједна травчица се није померила. А да правим психоаналитичке исповедаoniце за писце, на којима би се кроз говор ослобађали невоља — није ме занимало.

Онда сам прихватио позив Милорада Груjiћa, и постао уредник за поезију у његовом листу ПИСАЦ. Да ли због тога или због аполитичних трибина, Управни одбор ДКВ сменио ме је са функције уредника, а да ме о томе нико претходно није ни питао ни обавестио.

»У реду«, мислио сам, »шљакањеш у Књижевној заједници Новог Сада«.

Лист у који сам дошао није ми се допао. Био је хаотичан и сваштарски, традиционалан у неигативном смислу те речи, а још и оптерећен неделотворним скандалчима. Главни и одговорни уредник »дао« је лист нама, »млађарий«, а уредништво је покушавало да телепатски погоди шефове жеље. Био сам прилично збуњен, и уз најбољу вољу нисам успевао да »схватим« концепцију листа, јер се она не грађа на понеком добром тексту и контекстуалној збрци. Два месеца после мог доласка лист је »потпуно« препуштен »омладини Џ љеној књижевности«.

Због изостављања рубрика: КУМСТВА (у којој су објављивана имена ожењених људи и њихових сведока на венчању), ХРОНИКА КЗНС (у којој смо обавештавани шта ради запослени у КЗНС), УМЕСТО IN MEMORIAM (где су место in memoriam објављивани — in memoriam, и то само у случају да неко умре) итд, коначно, збило се нешто што се »никада није десило у КЗНС: изгубљене су песме Миће Јаџића!«, дакле, због свих ових грешака уредништва, гл. и одг. уред. поднео је оставку (чије делове смо у овом пасусу парофразирали и цитирали).

После тога, десила су се још два броја. Прави сам потписао као заменик главног и одговорног уредника, други као главни уредник. Шта сам тада размишљао? Прво је требало окупити добру екипу сарадника. Али, схватио сам кад ми је речено: свет је пун »непријатеља КЗНС«, који нису смели бити објављени у ПИСАЦУ. Мада се нису плаћали хонорари, мада је требало бити немогућ лукав и мудар, некако је кренуло. Тај трећелигаш почео је да занима и препрезентативце.

Ево кратке стратегије.

Сходно постмодерном времену у којем смо, залагао сам се за »књижевност разлике«, ствараоце који нову енергију припе на многозначним традицијским изворима.

Намера уредништва била је да лист учини живим провокативним знаком ове културне средине, који обликује разбараши књижевни живот, стекне групни литературни идентитет.

Један од начина да се то и постигне требало је бити објављивање подлиска ГЛАСНИК ДКВ, који управо читајте.

Оригиналну могућност за афирмацију нове книжевности видео сам у запаженој рубрици ЛОЗИНКА, коју чине текстови савремених писаца, које, одмах, јавно анализирају критичари. У тренутку када интерпретација и аксиологија приступ готово да замиру под бујајућим ткивом непрочитане књижевности, ЛОЗИНКА је представљала напор да се интересантне Песничке Фигуре осветде и расклопе.

Да би се ПИСАЦ нашао под дневним светлом, упућен је позив истакнутим књижевницима и интелектуалицима, који су склони критичком, проницљивом, скептичном, хуморном, полемичком прилазу културној ситуацији која тече. Ауторима ОТВОРЕНЕ КОВЕРТЕ била је наравно дата потпуна слобода избора »терена« и стилског пута, уз сугестију да њихови текстови проблеме не само опишу, већ их — обележе.

Жеља да ПИСАЦ до краја буде лист људи који га чине и стварају требала је бити обликовања у тематским блоковима посвећеним оним литературним појавама којима данашња књижевност и припада. Хтео сам да то буде лист који ће писаца пратити у стопу.

Али, једнога дана речено ми је да обуставим радове на »рестаурацији и ослобађању« ПИСАЦА, да нема пара, да у земљи (добро јутро) влада политичка и економска криза (због које бих, изгледа, морао да уштрорим свој беззначајни језик), да се уреднику КЗНС ПИСАЦ не свиђа, да сам ја — напољу, а ја сам схватио да нисам ни ушао у процес, бео страх да ће ми бити затворена врата »књижевних« моници, јер за мене не беху никада ни отворена.

Тако сам ја нашао себе, а овај се текст обрео у ГЛАСНИКУ ДКВ, уместо да се ГЛАСНИК нађе у листу који сам уређивао. Био је то једини лист за књижевност на српскохрватском језику у Војводини. Могао је, као у негдашњој варијанти, постати гласило Друштва војвођанских писаца.

Али, коме је до задње рупе на свирили; када и до ње треба да се дође критиче или предузимљиво, мушки, храбро?

ООО

Ласло Л. Блашковић

О ТОЛЕРАНЦИЈИ

РАЗУМЕТИ ДРУГОГ

(Трибина Друштва књижевника Војводине, одржана 20. априла 1991.)

Шта се дешава када они, који претендују да су савиредни и да (једни) знају шта је слобода, они који делују у духу Сен Жистовог «нема слободе за непријатеље слободе», остану без непријатеља? Па ништа, они никада не остају без непријатеља; када почисте оне који су им били на дохват руке, окрену се и гризу сопствени реп. О појму толеранције, чија је квинтесценција слобода мишљења, и која подразумева појмове какви су трпљивост, уздржаност, обазривост, умереност, покушали су да дају одговоре прексинон у Дунавској 1 филозофи Љубомир Тадић и преводилац и издавач Зоран Стојановић. Наравно, уз свесрдну подршку присутне публике. Била је то прилика да се подсетимо мишљења који су о толеранцији имали филозофи попут Спинозе, Стјуарта Мила, Лока или Маркузеа, или и да се истовремено пристимо како је функционисала (не)толеранција, чак тамо од првобитног хришћанства – уобичајени историјски принцип претварања прогонитеља – па све до данашњих (будућих) дана.

Толеранција је врста духовне дисциплине која подразумева плурализам мишљења, сматра Тадић, и у основи је то принцип који увек треба поштовати: мора се увек саслушати и друга страна. Не баш лака ствар, мора се признати, а зашто је тако... Говорећи о верској нетрпељивости Тадић је подсетио и на тако познати став из историје религије да је свако ко одступи од дорме јеретик. Наравно, сада је питање ко је онај који се изборио за право да одређује шта је истина, то јест да «одређује дорму»; и наравно, оваква формула преноси се на друга (духовна) подручја, на политику на пример. Па тако добијемо на власти људе који сматрају да су они она елита која претендује да буде образац толерантних, слободних људи. И онда, на основу тога, узимају себи за право да своје ставове намену другима.

У самој сржи нетолеранције, један од могућих ставова, је одсуство поштовања човека, баш као што толеранција треба да значи »разумети другог«, уз свесно пригушчење урођене агресивности и њено подвођење на границу подношљивости.

ВЕСТИ ● ВЕСТИ ● ВЕСТИ ● ВЕСТИ

У организацији Славистичког семинара у Берну, професор Мирослав Егерић одржао је 13. и 14. маја ове године два предавања. Право предавање је »Савремени српски роман од 1935. до 1965.« а друго карактер и судбина у роману »Дервиш и смрт« Меше Селимовића.

Институт за југословенску и општу књижевност Филозофског факултета у Новом Саду представио је 13. маја 1991. године нову књигу нашег члана др Драгише Живковића »Токови српске књижевности«. О књизи су говорили Новица Петковић, Миодраг Радовић, Мирон Флашар и Зоран Констатиновић. Књигу је издала Матица српска.

Између две скупштине ДКВ примљени су следећи нови чланови: Марија Јаким, Радослав Лазић, Ђорђе Кубурић, Душан Патаћић, Меланија Римар, Тари Јанковић, Радован Вртипрашки, Милста Ђоновић, Звонимира Јанковића.

ШТА РАДЕ ПРЕВОДИОЦИ?

АЛЕКСАНДАР БАДЊАРЕВИЋ: преводи збирку изузетно занимљивих приповедака Едуарда Лимонова, **Коњак** »Наполеон«. То није дисидентска књижевност; више књига о очају емиграције него о срећи дисидентског живота.

Лимонов је руски писац који је 1973. године проторан из Совјетског Савеза. Живео је седам година у Америци. Тамо је написао роман Ја Едичка, којег је одбило 35 америчких издавача. Када је објављен у Француској, стекао је светску славу. Лимонов живи у Паризу и ово ће му бити прва књига објављена у Југославији и прво издање у свету (Бадњаревић је преводио из рукописа). Књига ће бити објављена у издавачкој кући Светови, едиција Спектар.

ВИЦКО АРПАД преводи роман Ђорђа Конрада Вртна забава и књига есеја истог аутора, под називом **На пунку Европе**. Издавачи, јавите се преводиоцу са прецизним понудама!

БРАНИСЛАВ КОВАЧЕВИЋ преводи краћи текст (15-так страница), сећања Бруна Бетелхайма Како сам сазнао за психоанализу.

ТЕРОР ДНЕВНЕ ИСТОРИЈЕ

(Трибина Друштва књижевника Војводине, одржана 18. маја 1991.)

Зашто, заправо, на трибине овакве врсте у Новом Саду долази толико мало посетилаца – било је једно од питања над којим се може замислити; јер, десетак људи је ипак сувише мало за тему »Новине и толеранција« која би, некад, засигурно, напунила салу. Чини се да је управо у том »некад« и читава тајна: степен изборене слободе штампе у овом је тренутку (по своју неорганизованој анархији) далеко превазишао теоријски разговор који би, узгряд, некад изазвао велико интересовање и због пријављеног мириза »забрањеног«. А ипак, чини се да је ова тема управо ових дана морала бити актуелна. Изборена »слобода«, наиме, добро нас је одвукла од исправног пута који би морала красити толеранција.

У темељу садашње дневне (не)толеранције могло би се крити оно што Миодраг Паришић – иначе дугогодишњи главни уредник »Књижевних новина« и човек који је тренутно у (политичким) играма, као могући нови главни уредник »Нина« – именује као монолошку културу: својеврсно загађење културе политиком, што, по нашему, доводи у питање културу уопште, па и цивилизацију којој припадамо. Негдашње »хорско певање« по инструкцијама једине идеологије, када је то идеолошко одстрањено, остало је исто такво хорско мишљење, једино што је променило страну. Оној другој, оним индивидуалним мишљењима, опет нема места због недостатка договора око мере подношљивости, због недостатка толеранције. Терор дневне политике, заправо терор дневне историје, сматра Перишић, спречава нас да с дистанце срећу се сећањима на наше предратне, наше поља, наше гробља. Доњи ће време када ће све бити другачије, када ће у потпуности пасти ова врста идеолошких окова; тада ћемо имати проблема с малограђанском већином која ће спроводити свој терор над индивидуалцима који се од њих разликују стилом живота, идејама, укусом итд.

НОВЕ КЊИГЕ ЧЛАНОВА ДКВ

1. Иван Негришорић: »Абрақадабра«, Н. Сад и »Топло/хладно«, Београд
2. Војислав Деспотов: »Петровградска прашина«, Н. Сад и »Весели пакао европе«, Титоград
3. Ђорђе Писарев: »Готска прича« и »Страшне приче«, Н. Сад
4. Мирослав Егерић: »Дела и дани III«, Н. Сад
5. Сава Дамјанов: »Шта то беше 'млада српска проза?'«, Н. Сад
6. Ото Толнаи: »Русма или минијум можда«, Сарајево
7. Зоран Ђорђић: »Унутрашња обележја«, Н. Сад
8. Ото Хорват: »Згрушавање« и »Горки листови«, Нови Сад

П. С. Надамо се да ћемо у сваком броју моћи да понудимо десетак наслова из прошле или ове године. Уколико смо баш Вашу књигу пропустили да забележимо, подсетите нас... У јаједничком интересу је да све књиге буду забележене...

»ЧЕТВРТИ ТАЛАС«

Трг незнаног јунака 1
телефон: 56-244

власник: Милица Деспотов
уредник: Војислав Деспотов
рукописи се примају стално

НИШП »ДНЕВНИК«

Војвођанских бригада 7
телефон: 24-197 (уредник) и 27-558

(директор)

главни и одговорни уредник редакције књиге: Милорад Предојевић
В. Д. директор издавачке делатности: Илија Војновић
рукописи се примају стално

Писци! Пажња!

Хонорари се равнају по просечном
л. д. у последњем тромесечју. По
табаку се плаћа просечан л. д.

НОВОСАДСКИ ИЗДАВАЧИ

ИРО МАТИЦЕ СРПСКЕ

Трг Тозе Марковића 2
телефон: 615-599
директор: Драгољуб Гаварин
главни уредник: Светозар Петровић
рукописи се примају до 30. септембра

ДИП »СВЕТОВИ«

Арсе Теодоровића 11
телефон: 28-036
директор: Јован Зивлак
главни уредник: Јован Зивлак
рукописи се примају до 1. септембра

КЊИЖЕВНА ЗАЈЕДНИЦА НОВОГ САДА

Трг Слободе 4/II
телефон: 611-143 и 612-433
директор: Рајко Радуловић
главни уредник: Милорад Грујић
рукописи се примају стално

Гласник ДКВ, подлистак, »Поља«, година 1, број 1; Издавач
Друштво књижевника Војводине, Лазе Телечког 3/1, телефон
20-133.